

Excenter

Keurmerk Examenleverancier[®]
- Producten

Waarmerk Producten[®]

Uitgevoerd in opdracht van Excenter:

Gegevens Excenter

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het gebruik van dit Keurmerk door derden, voor welk doel dan ook, is uitsluitend toegestaan nadat een schriftelijke overeenkomst met Excenter is gesloten waarin het gebruiksrecht is geregeld.

Bindend verklaring

Dit Keurmerk is door het bestuur van Excenter bindend verklaard per 11-02-1013 1.1.

Dit Waarmerk is door het bestuur van Excenter bindend verklaard per 01-08-2015

Voorwoord

De vereniging Excenter heeft een Keurmerk ontwikkeld voor examens voor het mbo-onderwijs. De aangesloten examenleveranciers ontwikkelen en leveren examens voor beroepsopleidingen in Nederland. Daarbij streeft men naar een zo hoog mogelijke kwaliteit. Excenter wil er met het Keurmerk Producten aan bijdragen dat de kwaliteit kan worden gegarandeerd voordat de examens worden geleverd aan onderwijsinstellingen. Het Keurmerk Diensten zorgt er voor dat een instelling die examens afneemt in opdracht van het beroepsonderwijs op grond van de daarbij behorende eisen wordt getoetst.

Het Keurmerk kent twee toepassingsgebieden:

- 'Keurmerk Examenleverancier – Producten'
- 'Keurmerk Examenleverancier – Diensten.'

Daarnaast is in 2015 het Waarmerk Producten ontwikkeld. Een leverancier of een instelling kan een Waarmerk aanvragen voor een of meerdere kwalificaties. Het Waarmerk geldt alleen de examenproducten. Een organisatie kan een Waarmerk op een of meerdere producten ontvangen. Er vindt geen organisatie-audit plaats. Voor de beoordeling van producten in kader van een Waarmerk is de beoordelingsrichtlijn waar nodig aangevuld met specifieke eisen.

Het 'Keurmerk Examenleverancier' en het 'Waarmerk Producten' zijn formeel vastgesteld door het bestuur van Excenter. Partijen, niet aangesloten zijn bij Excenter, die examenproducten en/of examendiensten ontwikkelen en leveren voor het mbo kunnen gebruik maken van deze richtlijn na schriftelijke toestemming van het bestuur van Excenter.

Aan het Keurmerk c.q. Waarmerk liggen de kwalificatiedossiers/de keuzedelen/de referentieniveaus/de taalprofielen, en de standaarden van de Inspectie van het Onderwijs ten grondslag. Een examenleverancier krijgt vrijstelling voor het toetsen en akkoord bevinden van een product als dit product is goedgekeurd door de Inspectie van het Onderwijs en er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden.

De examenleverancier is verplicht ieder jaar een lijst in te dienen van wijzigingen.

Excenter heeft er voor gekozen om de uitvoering van de toetsingen te laten verrichten door de Certificerende Instelling Kiwa Nederland B.V.

Inhoud

	Voorwoord	3
	Inhoud	4
1.	Producten	6
1.1	Algemeen	6
1.2	Toepassingsgebied producten	6
1.3	Begrippen	6
1.4	Het Keurmerk	6
1.5	Het Waarmerk	7
1.6	Publicatie	7
1.7	Gebruiksrecht	7
2.	Organisatie-eisen en auditmethoden	8
2.1	Algemeen	8
2.2	Verslag	8
2.3	Eisen aan de organisatie	8
2.3.1	Organisatie	8
2.3.2	Proces- en documentbeheersing	8
2.3.3	Vertrouwelijkheid en privacy	8
2.3.4	Klachtenmanagement	9
2.3.5	Klanttevredenheid	9
2.3.6	Beroepenveld	9
2.4	De medewerkers	9
2.5	Audit	9
2.6	Beoordeling	9
2.6.1	Aandachtspunten	9
2.6.2	Tekortkomingen	10
3.	Producteisen en bepalingmethoden	11
3.1	Algemeen	11
3.2	Eisen aan het product	11
3.2.1	Kwalificatiedossiers en/of de referentieniveaus	11
3.2.2	Examenplan	11
3.2.3	Methodiek	12
3.2.4	Ontwikkelen en vaststellen beoordelingsinstrumenten	13
3.2.5	Maatregelen voor zorgvuldig gebruik	13
3.2.6	Levering van het product	14
3.2.7	Evaluatie van het product	15
4.	Eisen aan de Certificerende Instelling	16
4.1	Organisatie	16
4.2.	Uitvoering	16
4.2.1.	Aanvraag	16
4.2.2	Beoordeling aanvraag	16
4.2.3	Inhoudelijke beoordeling	16

4.2.4	Toetstechnische beoordeling	16
4.2.5	Tekortkomingen	17
4.2.6.	Eindbeoordeling Keurmerk	17
4.2.7	Eindbeoordeling Waarmerk	17
4.2.8	Bezwaar tegen (eind)beoordeling	17
4.2.9	Publicatie goedgekeurd product	17
4.2.10	Publicatie Keurmerk en publicatie Waarmerk	18
4.3	Medewerkers audit	18
5.	Samenvatting onderzoek en controle	20
5.1	Algemeen	20
5.2	Onderzoeksmatrix	20
6.	Toetsvoorwaarden	22
6.1	Toetsmatrix	22
6.2	Aantal te controleren examenproducten	22
7.	Normen / Normatieve documenten	23

1 Producten

1.1 Algemeen

De in dit Keurmerk opgenomen eisen worden door de Certificerende Instelling, die de audits uitvoert in opdracht van Excenter, gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag en de instandhouding van een productcertificaat voor het 'Keurmerk Examenleverancier Producten' c.q. het 'Waarmerk Product'.

1.2 Toepassingsgebied producten

De beoordeling van het ontwikkelen, vaststellen en onderhouden van examenproducten en het resultaat daarvan.

1.3 Begrippen

In dit Keurmerk wordt verstaan onder:

- (Examen) Leverancier: De partij die het examenproduct ontwikkelt en levert aan de afnemende onderwijsinstelling.
- Product: Het examen dat door bovengenoemde leverancier wordt ontwikkeld.
- Standaard: De door de Inspectie van het Onderwijs vastgestelde eisen betreffende examens en examinering.
- (Toets)vaststellingscommissie: Een commissie die alle regelingen en producten na beoordeling vaststelt.
- Certificerende Instelling (CI): De instelling die de audits uitvoert en het proces en de richtlijn van het Keurmerk waarborgt.
Kiwa is voor Excenter de Certificerende Instelling. Kiwa levert de inhoudsassessoren en is verantwoordelijk voor de rapportages. Tevens geeft Kiwa advies aan het bestuur van Excenter.
- Inhoudsdeskundige auditoren: Auditoren die elk product beoordelen op basis van de kwalificatiedossiers of de referentieniveaus of de taalprofielen en de standaarden van de Onderwijsinspectie.
- Toetstechnische auditoren: De toetstechnische auditoren doen een steekproef op de toetstechnische kwaliteit van de producten.
- Examenplan: De vertaling van inhoudsdossiers naar examendossiers.

1.4 Het Keurmerk

Om in aanmerking te komen voor het 'Keurmerk Examenleverancier Producten' dient de organisatie te voldoen aan de eisen zoals gesteld in hoofdstuk 2 'Organisatie-eisen' en hoofdstuk 3 'Producteisen'. Tevens is de voorwaarde dat wanneer een leverancier in aanmerking wil komen voor het Keurmerk, alle ontwikkelde producten die geleverd worden, getoetst moeten worden. Wanneer een Keurmerkhouders wijzigingen doorvoert die een nieuwe audit noodzakelijk maken, of nieuwe kwalificaties ontwikkelt, volstaat een steekproef van 25% met een minimum van 5 kwalificaties.

De betreffende producten worden voorzien van een beeldmerk waaruit blijkt dat er sprake is van certificatie. Het Keurmerk Producten kent een geldigheidsduur van drie jaar (indien de producten ongewijzigd zijn).

1.5 Waarmerk

Een examenleverancier of een organisatie kan er ook voor kiezen om in aanmerking te komen voor een Waarmerk. Een Waarmerk wordt per crebo of in het geval van de talen per niveau afgegeven. Ook voor keuzedelen kan een Waarmerk worden afgegeven.

Om in aanmerking te komen voor het 'Waarmerk Producten' dient de organisatie te voldoen aan de eisen zoals gesteld in hoofdstuk 3 'Producteisen'. Bij de aanvraag voor een Waarmerk wordt dus niet de organisatie, zoals omschreven in hoofdstuk 2, geaudit. De focus ligt op de producten.

1.6 Publicatie

De rapportage van de bevindingen, wijzigingen en het besluit tot toekenning van het Keurmerk/Waarmerk worden bekend gemaakt in een openbaar register via internet.

1.7 Gebruiksrecht

De vereniging Excenter is eigenaar van het Keurmerk en het Waarmerk. Leden van Excenter kunnen de eisen gesteld in dit Keurmerk zonder meer toepassen.

Het Keurmerk/Waarmerk mag door niet-leden worden gebruikt en toegepast onder de volgende voorwaarden:

- Niet-leden dienen schriftelijk een verzoek in bij Excenter voor het deelnemen aan het Keurmerk/Waarmerk.
- Excenter stelt een overeenkomst op tussen de aanvrager en Excenter
- In de overeenkomst is een vergoeding opgenomen die de aanvrager verplicht is te voldoen.

2 Organisatie-eisen en auditmethoden

2.1 Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de eisen opgenomen waar de organisatie aan moet voldoen, evenals de bepalingsmethoden om vast te stellen dat aan de eisen wordt voldaan.

2.2 Verslag

De organisatie dient te beschikken over recent, en door het bevoegd gezag van de organisatie goedgekeurd verslag met betrekking tot examinering.

2.3 Eisen aan de organisatie

De organisatie waarbinnen de personen die examens ontwikkelen en vaststellen werkzaam zijn, dient de betreffende personen te faciliteren in uren en middelen. Deze deskundigheidsbevordering is vastgelegd. Bij ISO-certificering is dit reeds aangetoond en hoeft dit niet opnieuw te worden gedaan.

2.3.1. Organisatie

Een korte beschrijving van de juridische status is vereist. Uit de organisatorische structuur moeten de hiërarchische lijnen duidelijk zijn, in het bijzonder ten aanzien van het bestuur van de organisatie. Bij ISO-certificering is dit reeds aangetoond en hoeft dit niet opnieuw te worden gedaan.

2.3.2. Proces- en documentbeheersing

De organisatie dient haar primaire proces schriftelijk te hebben vastgelegd, waar nodig aangevuld met procedures en werkinstructies. Men dient een systeem in stand te houden voor de beheersing van alle relevante (verplichte) documentatie en gegevens, zodat alleen de geldige uitgave gebruikt wordt. De in dit Keurmerk verplicht gestelde documenten dienen hierin opgenomen te zijn.

Verouderde documenten dienen verwijderd te worden of als vervallen geïdentificeerd te worden.

De organisatie moet een werkwijze hebben vastgesteld om te waarborgen dat zij bij voortdurend op de hoogte is van de actuele wet- en regelgeving en een werkwijze om de consequenties van eventuele wijzigingen in die wet- en regelgeving op de eigen werkwijze te beoordelen en te implementeren.

Bij ISO-certificering is dit reeds aangetoond en hoeft dit niet opnieuw te worden gedaan.

2.3.3. Vertrouwelijkheid en geheimhouding

Vertrouwelijke informatie moet als dusdanig worden behandeld.

De organisatie moet beschikken over een reglement. Dit reglement moet beschikbaar zijn voor betrokkenen. De organisatie moet onpartijdig zijn en geheimhouding waarborgen zoals bepaald in wettelijke regelingen. Alle medewerkers die betrokken zijn bij activiteiten beschreven in het toepassingsgebied dienen schriftelijk te verklaren geheimhouding te betrachten.

2.3.4. Klachtenmanagement

De organisatie moet beschikken over een klachtenprocedure en klachtenregistratie. De klachtenprocedure moet beschikbaar zijn voor betrokkenen. Bij ISO-certificering is dit reeds aangetoond en hoeft dit niet opnieuw te worden gedaan.

2.3.5. Klanttevredenheid

De organisatie dient één keer in de twee jaar bij de klanten, het beroepenveld en intern betrokkenen onderzoek te verrichten betreffende de tevredenheid over de geleverde examenproducten. Waar van toepassing past de organisatie de producten aan en waar nodig worden de procedures bijgesteld. Bij ISO-certificering is dit reeds aangetoond en hoeft dit niet opnieuw te worden gedaan.

2.3.6. Beroepenveld

De organisatie betreft aantoonbaar het beroepenveld bij de ontwikkeling en vaststelling van de producten.

2.4 De medewerkers

De organisatie stelt criteria vast betreffende deskundigheid van de interne en externe medewerkers die betrokken zijn bij het uitvoeren van activiteiten vernoemd in het toepassingsgebied. Minimaal moeten eisen/competenties worden vastgesteld betreffende materiedeskundigheid, examenmethodieken en ervaring met activiteiten vernoemd in het toepassingsgebied.

Eisen/competenties gesteld aan de medewerkers zijn vastgesteld en aantoonbaar in (personeels)dossiers. Uit documentatie moet blijken dat de betreffende medewerker bevoegd en bekwaam is om de betreffende taken uit te voeren.

2.5 Audit

Jaarlijks voert de organisatie een kwaliteitsaudit uit. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat beschikbaar is. Bij ISO-certificering is dit reeds aangetoond en hoeft dit niet opnieuw te worden gedaan.

2.6. Beoordeling

Bij de audit, uitgevoerd door de Certificerende Instelling in opdracht van Excenter, worden met betrekking tot de eisen aan de organisatie, bovengenoemde onderwerpen (2.2. tot en met 2.5) gecontroleerd. Wanneer deze onderwerpen reeds zijn beoordeeld in het kader van een andere beoordelingsrichtlijn of certificeringschema waaronder, maar niet alleen, de Inspectie van Onderwijs, dan neemt de Certificerende Instelling de uitkomsten uit dat onderzoek mee (zie ook artikel 5.2).

2.6.1. Aandachtspunten

Bij geconstateerde aandachtspunten neemt de CI rechtstreeks contact op met de Examenleverancier. In overleg met de Examenleverancier wordt een afspraak gemaakt of het aandachtspunt aanleiding geeft om bepaalde zaken aan te passen en zo ja binnen welke termijn men dit dient te doen. De examenleverancier wordt wel gecertificeerd op basis van de gehouden audit.

2.6.2. Tekortkomingen

Bij geconstateerde tekortkomingen neemt de CI rechtstreeks contact op met de betreffende Examenleverancier. De examenleverancier heeft vervolgens maximaal zes weken de tijd om de tekortkoming(en) op te lossen.

Biedt de examenleverancier niet binnen de zes weken de oplossing(en) dan brengt de CI een negatief advies uit aan Excenter.

Indien er sprake is van een steekproef is het zo dat als er een tekortkoming wordt geconstateerd in een of meerdere kwalificaties er een vergelijkbaar percentage aan kwalificaties extra wordt onderzocht. Voldoet 40% of meer van de kwalificaties in de steekproef niet, dan wordt de audit stopgezet en brengt de CI een negatief advies uit. Om in dat laatste geval toch in aanmerking te komen voor het Keurmerk dient de examenleverancier een nieuwe aanvraag te doen bij Excenter. De kosten voor de uitbreiding van de initiële audit of een extra audit zijn voor rekening van de examenleverancier.

3 Producteisen en bepalingsmethoden

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de eisen opgenomen waaraan producten moeten voldoen.

3.2 Eisen aan het product

3.2.1. Kwalificatiedossiers, keuzedelen, de referentieniveaus en de taalprofielen

- Het ontwikkelde en het te leveren product is een beroepsgericht examenproduct (hiermee wordt ook bedoeld een examenproduct voor beroepsgericht taal en rekenen en een examenproduct voor een keuzedeel) en voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwalificatiedossiers/keuzedelen, en aan de eisen verwoord in het toezichtkader van de Inspectie van Onderwijs. Met betrekking tot de kwalificatiedossiers dekken de producten de essentie van het beroep in een goede balans van kennis, vaardigheden en gedragingen. Alle werkprocessen komen terug in de examens. Er is een uitslag per kerntaak. In het geval van een keuzedeel is er een uitslag per keuzedeel. Indien beroepsgericht taal en/of rekenen wordt meegenomen in de producten wordt minimaal wat van belang is voor de essentie van het beroep getoetst. Bij de geleverde producten moet worden vastgelegd op welk kwalificatiedossier (inclusief de versie) en op welke kwalificatie het product betrekking heeft. In het geval van keuzedelen dient het nummer van het keuzedeel te zijn vermeld.
- Het ontwikkelde en te leveren product is een generieke taaltoets. In het geval van generieke taaltoetsen voldoet het product aan de eisen zoals gesteld in de referentieniveaus en taalprofielen, vastgesteld door het ministerie van Onderwijs. Met betrekking tot de referentieniveaus (Nederlands) dienen de producten 100% van de eisen zoals verwoord in het referentiekader te dekken. Met betrekking tot de moderne vreemde talen dienen de producten 100% van de eisen zoals verwoord in de taalprofielen te dekken.

3.2.2. Examenplan

De leverancier dient per product in het bezit te zijn van één of meerdere documenten, afhankelijk van het te beoordelen product, waarin de volgende zaken zijn vermeld en beschreven:

- **De kerntaak¹ of het niveau²:** Deze omschrijft het specifieke gebied waarvoor het product is ontwikkeld.
- **Het Crebonummer³:** Dit is het nummer uitgegeven door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het kwalificatiedossier. Tevens dient de gebruikte versie van het kwalificatiedossier vermeld te worden (jaartal).
- **Nummer keuzedeel:** Dit is het nummer uitgegeven door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het keuzedeel.
- **De toetsvorm:** Per kerntaak en/of werkproces of onderdeel (referentiekader, taalprofielen) dient te worden aangegeven op welke wijze dit wordt geëxamineerd.

¹ Voor kwalificatiedossier en keuzedeel

² Voor referentieniveaus en taalprofielen

³ Voor kwalificatiedossier

- **Aantal te stellen opgaven:** Indien van toepassing moet per kerntaak en werkproces worden bepaald hoeveel vragen c.q. opdrachten er minimaal en maximaal moeten worden gesteld.
- **Wegingsfactor:** Er moet worden vastgesteld en vastgelegd welke waarde een bepaalde vraag c.q. opdracht heeft ten opzichte van elkaar en ten opzichte van het totaal te behalen resultaat.
- **Cesuur:** Dit is de scheiding tussen de resultaten die als *voldoende* (geslaagd) en de resultaten die als *onvoldoende* (niet geslaagd) worden beoordeeld.
- **Informatie aan de deelnemers:** De deelnemer moet vooraf over de informatie beschikken die nodig is om het examen af te leggen. Het betreft de beschrijving van opdracht en/of gewenst resultaat, de beoordelingscriteria, de wijze van beoordeling en de cesuurbepaling.
- **Afnamecondities:** Informatie over de benodigde voorbereidingen, de toegestane hulpmiddelen, de omschrijving van de context/setting van de examenopdracht en de inrichting van de examenlocatie is beschikbaar ten behoeve van de instelling die het examen afneemt.
- **Beoordelingsvoorschriften:** Voor de beoordelaar moet duidelijk zijn op grond waarvan een antwoord of prestatie van een deelnemer met een bepaalde (deel)score moet worden gewaardeerd.

3.2.3 Methodiek

De volgende methodiek wordt gevolgd:

- De organisatie hanteert een methodiek voor het vaststellen van de toetsvorm, het vaststellen van het aantal te stellen vragen en de wegingsfactor.
- Met betrekking tot de kwalificatiedossiers worden de producten goedgekeurd indien:
 - alle kerntaken en werkprocessen terugkomen, tenzij in de verantwoording voldoende wordt toegelicht waarom er andere keuzes zijn gemaakt;
 - de essentie van het beroep gedekt wordt in een goede balans van kennis, vaardigheden en gedragingen;
 - alle beoordelingscriteria uitgewerkt zijn in de context van de omschrijving, de gedragingen en het eindresultaat van de werkprocessen;
 - de keuze van de te toetsen onderwerpen representatief en relevant is voor het (toekomstig) beroep;
 - er een uitslag is per kerntaak op een meerpuntschaal.
- Met betrekking tot beroepsgericht taal en rekenen worden de producten goedgekeurd indien:
 - wat van belang is voor de essentie van het beroep gedekt wordt;
 - in een verantwoordingsdocument de gemaakte keuzes worden toegelicht.
- In het geval van een keuzedeel worden de producten goedgekeurd indien:
 - alle kerntaken / werkprocessen⁴ terugkomen, tenzij in de verantwoording voldoende wordt toegelicht waarom er andere keuzes zijn gemaakt;
 - alle beoordelingscriteria zijn uitgewerkt in de context van de omschrijving, het resultaat en het gedrag van de kerntaak.
- Voor alle bovengenoemde producten geldt dat er een onderbouwde verantwoording is van de gemaakte keuzes. Dit verplicht aan te leveren verantwoordingsmodel bevat per kwalificatie het examenplan, de verantwoording van eventuele afwijkingen en het vaststellingsdocument van de vaststellingscommissie.

⁴ Niet alle keuzedelen bevatten werkprocessen.

- Met betrekking tot Nederlands dekken de producten 100% van de eisen, verwoord in het referentiekader.
- Met betrekking tot de moderne vreemde talen dekken de producten 100% van de eisen verwoord in de taalprofielen.
- Toetsmatrijzen worden vastgesteld en schriftelijk vastgelegd.
- Het beroepenveld is aantoonbaar betrokken bij het vaststellen van het toetsplan/examenplan en het beroepenveld is aantoonbaar betrokken bij de verantwoording van de gemaakte keuzes inzake de relevantie en de representativiteit van de te toetsen onderwerpen.
- Bij aanvraag van het Keurmerk worden alle te leveren kwalificaties beoordeeld. Wanneer een Keurmerkhouders wijzigingen doorvoert die een nieuwe audit noodzakelijk maken, of examens voor nieuwe kwalificaties ontwikkelt, volstaat een representatieve steekproef van 25% met een minimum van 5 kwalificaties. Representatief betekent dat indien mogelijk de toetsing is verdeeld over de kwalificatiedossiers en de niveaus en waar aanwezig ook de kwalificaties met beroepsgerichte taal- en rekentoetsen. Hierbij zijn het toetstechnische format van de toetsen en het verantwoordingsdocument leidend. De steekproef wordt genomen nadat de leverancier het totale aanbod heeft aangeleverd bij de CI en van alle kwalificaties het verantwoordingsdocument is beoordeeld.

3.2.4. Ontwikkelen en vaststellen beoordelingsinstrumenten

Door de organisatie aangewezen en bevoegde personen ontwikkelen de beoordelingsinstrumenten. Aantoonbaar moet zijn dat de kwalificatiedossiers of de referentieniveaus of de taalprofielen en daarvan afgeleide toetsmatrijs leidraad zijn bij de ontwikkeling van de beoordelingsinstrumenten.

De organisatie stelt criteria vast met betrekking tot de kwaliteit van de examenvragen, antwoorden en slagingsnorm.

Beoordelingsinstrumenten worden vastgesteld door een vaststellingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van de onderwijsinstelling en vertegenwoordigers uit het betreffende beroepenveld. Deze vaststelling moet tevens worden vastgelegd.

De organisatie heeft een werkwijze waarmee definitief vastgestelde beoordelingsinstrumenten worden vastgelegd.

Beoordelingsinstrumenten zijn herleidbaar naar het van toepassing zijnde examenplan.

3.2.5. Maatregelen voor zorgvuldig gebruik

De organisatie treft organisatorische en technische maatregelen om de examenvragen en/of beoordelingsinstrumenten te beveiligen tegen ongeautoriseerde vrijgave, verlies, ongeautoriseerd gebruik en ongeoorloofde mutaties.

De organisatie stelt schriftelijk vast wie geautoriseerd is om toegang te krijgen tot de examenvragen en/of beoordelingsinstrumenten en wie mutaties mag plagen.

3.2.6. Levering van het product

In een schriftelijke overeenkomst is vastgelegd onder welke voorwaarden een product geleverd wordt aan de opdrachtgevende onderwijsinstelling. De volgende onderwerpen moeten minimaal vermeld worden:

- Geheimhouding
- Vorm van levering
- Beschikbaarheid

De levering bestaat in ieder geval uit documenten waaruit blijkt dat:

- Er bij de inrichting van kwalificerende examens sprake is van volledigheid en passende complexiteit, om de beroepsuitoefening op het vereiste beheersingsniveau zoals omschreven in het kwalificatiedossier te examineren.
- Er een verantwoorde procedure gevolgd is voor het bepalen van de cesuur, zowel voor examenonderdelen als voor het examen als geheel.
- De cesuur van het exameninstrumentarium op het niveau ligt waarop de student voldoet aan de vereisten van het kwalificatiedossier/keuzedeel/referentiekader/taalprofiel(en).
- Het exameninstrumentarium voorzien is van een beoordelingsvoorschrift, dat een zo objectief mogelijke beoordeling waarborgt.
- Het exameninstrumentarium voorzien is van een verantwoordingsdocument waarin de dekking van het kwalificatiedossier/keuzedeel/referentiekader/taalprofiel is verantwoord.
- Het exameninstrumentarium voor alle betrokkenen een helder beeld geeft van hoe het examen eruit ziet en hoe het wordt uitgevoerd en beoordeeld.

In Bijlage B 'Format Beoordeling audit examinering 2016' van dit Keurmerk zijn de specifieke eisen die voortvloeien uit bovenstaande eisen opgenomen.

Het contract leverancier – afnemer is transparant en voldoet aan de volgende zaken:

- De namen van de contractpartijen zijn vermeld.
- De looptijd is in het contract opgenomen.
- Het contract is voorzien van dagtekening en ondertekening van de contractpartijen.
- Het contract bevat een beschrijving/vermelding van:
 - de in te kopen producten;
 - indien van toepassing: het aantal versies en de beschikbaarheid daarvan;
 - indien van toepassing: het crebonummer en de kwalificatie;
 - indien van toepassing: het cohort van het kwalificatiedossier;
 - indien van toepassing: het nummer van het keuzedeel;
 - de levering van hulpmiddelen en faciliteiten.
- De wijze waarop geheimhouding wordt gewaarborgd is vermeld.
- De beschikbaarstelling van de toetsen met de noodzakelijke bescheiden door de contractpartijen is vermeld.
- In de overeenkomst is een verwijzing naar een bij de leverancier geldende klachtenprocedure opgenomen, waarin uitgewerkt is hoe moet worden gehandeld als de afnemer inhoudelijke en/of toetstechnische mankementen aan het (de) ingekochte examen(s) vaststelt voor, tijdens of na de afname van een examen.
- In de overeenkomst is vastgelegd hoe de aansprakelijkheid van de leverancier is geregeld indien zij in gebreke blijft.

- In de overeenkomst is vastgelegd wanneer en op welke wijze de ingekochte examens worden geëvalueerd.

3.2.7. Evaluatie van het product

De examenleverancier verzamelt jaarlijks op systematische wijze kwaliteitsinformatie over geleverde producten en voert hier een aantoonbare analyse op uit. Resultaten van deze analyse worden gebruikt voor het onderhouden en verbeteren van de vragen/beoordelingsinstrumenten uit het examenplan.

4 Eisen aan de Certificerende Instelling: uitvoering van het Keurmerk en het Waarmark door de Certificerende Instelling

4.1 Organisatie

De Certificerende Instelling (CI) moet door de Raad van Accreditatie erkend zijn voor het onderdeel 'systeemcertificatie en productcertificatie.'

4.2 Uitvoering

Onder dit artikel vallen de afspraken betreffende termijnen van beoordeling, terugkoppeling en normen die gelden voor de audits.

4.2.1. Aanvraag

De opdracht om een examenproduct te beoordelen wordt gegeven door Excenter. Excenter levert bij de opdracht het examenmateriaal van het te beoordelen examen, of heeft de betreffende examenleverancier opdracht gegeven om het examenmateriaal rechtstreeks aan de CI te leveren.

Er is tussen Excenter en de CI een overeenkomst opgesteld en ondertekend waarin de concrete afspraken betreffende de uitvoering, vergoedingen en evaluaties zijn terug te vinden. Dit geldt voor zowel de organisatie-audits als voor de productaudits.

4.2.2. Beoordeling aanvraag

De CI heeft vanaf het moment van de opdracht, inclusief levering van het examenmateriaal, vier weken ⁵ de tijd om de beoordeling uit te voeren. Dit geldt voor zowel de inhoudelijke beoordeling als de toetstechnische beoordeling.

4.2.3. Inhoudelijke beoordeling

De eerste inhoudelijk beoordeling voor het Keurmerk wordt per examenleverancier op de locatie van de examenleverancier uitgevoerd, tenzij hier afwijkende afspraken over worden gemaakt. De inhoudelijke beoordeling wordt uitgevoerd door een daarvoor gekwalificeerde auditor. Het resultaat van de beoordeling wordt aan de eindbeslissers van de CI middels een rapportage kenbaar gemaakt.

4.2.4. Toetstechnische beoordeling

De toetstechnische beoordeling wordt uitgevoerd door een daarvoor gekwalificeerde auditor. Er is vier weken beschikbaar voor alle auditoren⁶ om de (steekproef-) beoordeling uit te voeren. Het resultaat van de beoordeling wordt aan de eindbeslissers van de CI middels een rapportage kenbaar gemaakt.

⁵ Of indien anders afgesproken met de examenleverancier, uitzondering is vastgelegd

⁶ De inhoudsauditoren en de toetstechnische auditoren

4.2.5. Tekortkomingen

Als er door de inhoudsdeskundige en/of toetsdeskundige één of meerdere tekortkomingen zijn geconstateerd, dan brengt de auditor de betreffende examenleverancier hiervan schriftelijk op de hoogte.

De examenleverancier is verplicht de tekortkomingen binnen zes weken op te lossen. Dit houdt in dat de examenleverancier het examenmateriaal aanpast en een nieuwe versie aanlevert bij de auditor waarin is aangegeven wat er is aangepast en waar dit is terug te vinden. Waar sprake is van een tekortkoming wordt de steekproef met eenzelfde percentage uitgebreid. Zie verder 2.6.2.

Indien er niet voldaan is aan de eisen, gesteld in 3.2.3 geldt dit als een tekortkoming. Een dekking van minder dan 100% van de eisen, geformuleerd in het referentiekader of de taalprofielen geldt als een tekortkoming.

Indien de examenleverancier het niet eens is met de bevindingen, kan men dit kenbaar maken bij de CI. Tevens is er een bezwaar- en beroepsregeling. Zie ook 4.2.7

4.2.6. Eindbeoordeling Keurmerk

Nadat eventuele tekortkomingen zijn opgelost voegt de eindbeslissers van de CI de twee beoordelingen (inhoudelijke en toetstechnische beoordeling) samen en maakt een rapportage "Advies bevindingen". Het 'Advies bevindingen' wordt verzonden aan Excenter. De projectleider agendeert het 'Advies bevindingen' in het bestuur van Excenter. Het bestuur Excenter neemt het 'Advies bevindingen' wel of niet over en brengt de betreffende examenleverancier op de hoogte van het besluit.

4.2.7 Eindbeoordeling Waarmerk

Nadat eventuele tekortkomingen zijn opgelost, maakt de eindbeslissers van de CI op grond van de beoordeling van de producten de rapportage 'Advies bevindingen'. Het 'Advies bevindingen' wordt verzonden aan Excenter. De projectleider agendeert het 'Advies bevindingen' in het bestuur van Excenter. Het bestuur Excenter neemt het 'Advies bevindingen' wel of niet over en brengt de betreffende examenleverancier/organisatie op de hoogte van het besluit.

4.2.8. Bezwaar tegen (eind)beoordeling

Mocht een product niet zijn goedgekeurd, dan kan de examenleverancier hiertegen binnen zes weken na de afwijzing in bezwaar gaan. Dit bezwaar dient te worden ingediend bij Excenter. Het bezwaarreglement is terug te vinden op de website van Excenter. Bij afwijzing kan een examenleverancier in beroep gaan. De beroepsprocedure is terug te vinden het Reglement commissie van Beroep Excenter (Bijlage E)
Tekortkomingen worden in alle gevallen in het Advies bevindingen beschreven.

4.2.9. Publicatie goedgekeurd product

De naam van het goedgekeurde product wordt door Excenter op internet gepubliceerd onder de naam van de betreffende examenleverancier. Als het product is goedgekeurd maar er wel nog tekortkomingen zijn, dan worden deze tekortkomingen gespecificeerd conform de rapportage.

4.2.10. Publicatie Keurmerk en publicatie Waarmerk

Als alle producten van een examenleverancier zijn goedgekeurd (100%) en de organisatie voldoet aan de eisen die in dit BRL zijn vastgesteld in Hoofdstuk 2, dan krijgt het betreffende examenleverancier het 'Keurmerk Examenleverancier' en wordt dit door Excenter als zodanig gepubliceerd. Er is een 'Keurmerk Examenleverancier producten' en een 'Keurmerk Examenleverancier diensten.'

Als alle producten van een kwalificatie, een keuzedeel of een taalniveau zijn goedgekeurd, krijgt de organisatie het 'Waarmerk examenproducten' voor de desbetreffende kwalificatie, keuzedeel of het desbetreffende taalniveau.

Publicatie volgt binnen twee weken op de website van Excenter. De rapportagebevindingen en het besluit Keurmerk c.q. Waarmerk kunnen worden ingezien.

4.3 Medewerkers audit

In het kader van het Keurmerk moeten zowel de voortgebrachte producten als de organisatie worden beoordeeld. In het kader van het Waarmerk moeten de producten worden beoordeeld. Om hieraan goede invulling te geven moet het personeel van de CI ten minste beschikken over de volgende kwalificaties:

Inhoudsdeskundige Auditor:

- Kennis van het Keurmerk/Waarmerk
- Inzicht in de processen van het onderwijs en de examinering
- Minimaal 5 jaar aantoonbare ervaring met betrekking tot het vakgebied van het betreffende product
- Heeft een verklaring ondertekend betreffende:
 - Onafhankelijkheid
 - Geheimhouding
- De inhoudsdeskundige geeft toestemming aan de CI om zijn /haar CV en/of portfolio te overhandigen aan de examenleverancier
- De inhoudsdeskundige is verplicht om training(en) te volgen betreffende het auditen van producten

Toetstechnische Auditor:

- Onderwijskundige achtergrond
- Kennis van het Keurmerk/Waarmerk
- Inzicht in de processen van onderwijs en examinering
- Aantoonbare kennis en ervaring hebben in toetsproducten en -diensten.
- Heeft een verklaring ondertekend betreffende:
 - Onafhankelijkheid
 - Geheimhouding
- De toetstechnische geeft toestemming aan Kiwa om zijn/haar CV en/ of portfolio te overhandigen aan de examenleverancier.
- De toetstechnische deskundige is verplicht om training(en) te volgen betreffende het auditen van producten

Voor zowel de inhoudsdeskundige auditor als de toetstechnische auditor geldt dat hij/zij erkend wordt als '**gekwalificeerd auditor Keurmerk Examenleverancier**' wanneer wordt voldaan aan de gestelde eisen.

Eindbeslisser:

- Minimaal HBO niveau
- In bezit van het certificaat Lead Auditor
- Kennis van het Keurmerk/Waarmerk
- Managementfunctie binnen de Certificerende Instelling

5 Samenvatting onderzoek en controle

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk is de samenvatting gegeven van de voor certificatie uit te voeren handelingen:

- **Organisatieonderzoek:** het onderzoek om vast te stellen dat aan alle gestelde algemene eisen wordt voldaan.
- **Productonderzoek:** het onderzoek dat na het verlenen van het Keurmerk Examenleverancier wordt uitgevoerd om vast te stellen dat de Keurmerkwaardige producten bij voortduring aan de in de richtlijn gestelde eisen voldoen.

5.2 Onderzoeksmatrix

Artikel BRL	Organisatieonderzoek	Productonderzoek	Vrijstelling i.v.m. ISO certificaat
2.2	Ja		Nee
2.3	Ja		Ja
2.3.1	Ja		Ja
2.3.2	Ja		Ja
2.3.3	Ja		Nee
2.3.4	Ja		Ja
2.3.5	Ja		Ja
2.3.6	Ja		Nee
2.4	Ja		Nee
2.5	Ja		Ja
3.2.1		Ja	Nee
3.2.2		Ja	Nee
3.2.3		Ja	Nee
3.2.4	Ja	Ja	Nee
3.2.5	Ja		Nee
3.2.6		Ja	Nee
3.2.7	Ja		Nee

Voldoet de examenleverancier/organisatie aan de eisen zoals deze zijn gesteld in dit Keurmerk c.q. Waarmerk dan ontvangt de organisatie een certificaat 'Keurmerk Examenleverancier Producten.' Daarbij krijgt men tevens een digitaal beeldmerk dat gebruikt kan worden om op het product af te drukken. Het Keurmerk c.q. het Waarmerk kent een geldigheid van 3 jaar. Uiterlijk een half jaar voor het verstrijken van de geldigheidsdatum dient de examenleverancier een overzicht aan te leveren, met daarbij een verklaring wat er wel en niet veranderd is. Als de examenleverancier binnen de termijn van 3 jaar nieuwe producten ontwikkelt of grote wijzigingen aanbrengt, meldt de leverancier zich bij Excenter weer aan voor het Keurmerk c.q. Waarmerk. Excenter geeft vervolgens Kiwa de opdracht om een beoordeling uit te voeren. De kosten van deze beoordeling zijn voor rekening van de examenleverancier, c.q. Waarmerkhouders.

Tussentijdse wijzigingen worden gemeld en ter beoordeling voorgelegd aan Excenter. Blijkt tijdens de tussentijdse toetsing dat er tekortkomingen zijn, dan dienen deze binnen een af te spreken termijn te worden opgelost. Tot die tijd blijft het Keurmerk c.q. Waarmerk geldig. Indien er sprake is van tekortkomingen die niet binnen de afgesproken termijn worden opgelost, behoudt Excenter het recht om het Keurmerk c.q. Waarmerk in te trekken. Dit geldt ook als de examenleverancier /organisatie niet voldoet aan de voorwaarde om uiterlijk een half jaar voor het verstrijken van de geldigheidsdatum aan te geven of er wijzigingen zijn betreffende het product.

6 Toetsvoorwaarden

6.1 Toetsmatrix

In onderstaande matrix wordt het aantal te besteden uren per examenproduct (nieuw en of voor hercertificering i.v.m. wijzigingen), aangegeven alsmede de structuur verdeeld over 3 jaar:

Onderwerp	Initiële toetsing	Jaar 1	Jaar 2	Hertoetsing (jaar 3)
Organisatie	1 dag			1 dag
Product	6 uur			1 uur

6.2 Aantal te controleren examenproducten

De inhoudelijke auditoren controleren per product. Deze bestaat uit een inhoudelijke toets en een toetstechnisch gedeelte; dit laatste wordt mogelijk gemaakt doordat de examenleverancier een voorlegger per product aanlevert waarin uitleg wordt gegeven van de structuur van de vragen/opdrachten.

De toetstechnische auditoren (uit register Excenter) vervolgen met een review, een steekproef van 10%. Per review heeft de toetstechnische auditor 3 uur de tijd.

7. Normen / normatieve documenten:

Document	Omschrijving	Versiedatum
A1 en A2	Procesbeschrijving Keurmerk	11-02-2013
B (opgenomen in het digitale platform)	Tool: Auditrapport Keurmerk Examenleverancier	Versie 2.0
C	Onafhankelijkheids- en Geheimhoudingsverklaring format	Versie 0.1
D	Geheimhoudingsverklaring inhoudsauditoren format	Versie 2009
E1 en E2	Klachtenprocedure	Versie 1.0
F	Certificaat Keurmerk Examenleverancier-producten	
G	Profiel toetstechnische auditor	Versie 1.0
H	Training auditoren	Versie 1.0
I	College van Deskundigen	Versie 1.0

Zie website: www.excenter.nl